

## **İman-ı tahkiki nedir, nasıl kazanılır? Nefsimizi nasıl terbiye edebiliriz?**

---

**Tahkiki iman**, Allah'ın isim ve sıfatlarını kainattaki tecellilerini okuyarak, her şey üzerinde Allah'ın rablık ve ilahlık unvanını görerek, Allah'ın varlığına ve birliğine iman etmek demektir. Kainatta her şeyin Allah'a açılan bir pencere olduğunu ve bu pencerelerden Allah'ın isim ve sıfatlarını seyrederek, sağlam ve kuvvetli bir iman getirmek anlamındadır. Yani tahkiki iman, sarsılmaz ve şüphelere mağlup olmaz derecede, ispat ve deliller ile Allah'a ve onun bildirdiklerine iman etmek demektir. Tahkiki imanın da kendi arasında çok derece ve mertebeleri vardır.

Risale-i Nurların, bu zamanda sağlam ve tahkiki imanı verdiği, milyonlarca talebesi şahitlik ediyor. Üstat da eserlerinde bunu açık bir şekilde ifade ediyor. Biz bunlardan numune olarak bazılarını takdim ediyoruz:

**"Tevhid iki kısımdır. Meselâ, nasilki bir çarşıya ve bir şehre büyük bir zâtın mütenevvi malları gelse, iki çeşitle onun malı olduğu bilinir:"**

**"Biri, icmâlî, âmiyânedir ki, 'Bu kadar azîm mal, ondan başka kimsenin haddi değil ki sahip olabilsin.' Fakat böyle âmî bir adamın nezaretinde çok hırsızlık olabilir. Parçalarına çok adamlar sahip çıkabilir."**

**"İkinci çeşit odur ki, her denk üzerinde yazıyı okur, herbir top üstünde turrayı tanır, herbir ilân üstünde mührünü bilir bir surette 'Her şey o zâtındır.' der. İşte, şu halde herbir şey o zâtı mânen gösterir.**

**"Aynen öyle de tevhid dahi iki çeşittir."**

**"Biri tevhid-i âmî ve zahirîdir ki, 'Cenâb-ı Hak birdir; şeriki, naziri yoktur. Bu kâinat onundur.'"**

**"İkincisi tevhid-i hakikîdir ki, her şey üstünde sikke-i kudretini ve hâtem-i rububiyetini ve nakş-ı kalemini görmekle, doğrudan doğruya, her şeyden Onun nuruna karşı bir pencere açıp, Onun birliğine ve her şey Onun dest-i kudretinden çıktığına ve ulûhiyetinde ve rububiyetinde ve mülkünde hiçbir vecihle, hiçbir şeriki ve muini olmadığına, şuhuda yakın bir yakinle tasdik edip iman getirmektir ve bir nevi huzur-u daimî elde etmektir. Biz dahi, şu Sözde, o halis ve âli tevhid-i hakikîyi gösterecek şuaları**

---

zikredeceğiz."(1)

"İman, yalnız icmali ve taklidi bir tasdike münhasır değil; bir çekirdekten, ta büyük hurma ağacına kadar ve eldeki aynada görünen misali güneşten, ta deniz yüzündeki aksine, ta güneşe kadar mertebeleri ve inkişafı olduğu gibi; imanın o derece kesretli hakikatleri var ki, binbir esma-i İlahiye ve sair erkan-ı imaniyenin, kainat hakikatleriyle alakadar çok hakikatleri var ki, **'Bütün ilimlerin ve marifetlerin ve kemalat-ı insaniyenin en büyüğü imandır ve iman-ı tahkikiden gelen tafsilli ve bürhanlı marifeti kudsiyedir.'** diye ehl-i hakikat ittifak etmişler."

"Evet, iman-ı taklidi, şüphelere çabuk mağlup olur. Ondan çok kuvvetli ve çok geniş olan iman-ı tahkikide, pek çok meratip var. O meratiplerden ilmelyakin mertebesi, çok bürhanlarının kuvvetleriyle binler şüphelere karşı dayanır. Halbuki taklidi İmân bir şüpheye karşı bazan mağlup olur."

"Hem iman-ı tahkikin bir mertebesi de aynelyakin derecesidir ki, pek çok mertebeleri var. Belki esma-i İlahiye adedince tezahür dereceleri var. Bütün kainatı bir Kur'ân gibi okuyabilecek derecesine gelir."

"Hem bir mertebesi de hakkalyakindir. Onun da çok mertebeleri var. Böyle imanlı zatlara şübehat orduları hücum da etse bir halt edemez. Ve ulema-i ilm-i kelamın binler cild kitapları, akla ve mantığa istinaden telif edilip, yalnız o marifet-i imaniyenin bürhanlı ve akli bir yolunu göstermişler. Ve ehl-i hakikatın yüzer kitapları keşfe, zevke istinaden o marifet-i imaniyeyi daha başka bir cihette izhar etmişler. Fakat, Kur'ân ın mucizekar cadde-i kübrası, gösterdiği hakaik-i imaniye ve marifet-i kudsiye, o ulema ve evliyanın pek çok fevkinde bir kuvvet ve yüksekliktedir."

"İşte, Risale-i Nur bu cami ve küllî ve yüksek mârifet caddesini tefsir edip, bin seneden beri Kur'ân aleyhine ve İslâmiyet ve insaniyet zararına ve adem âlemleri hesabına tahribatçı, küllî cereyanlara karşı Kur'ân ve iman namına mukabele ediyor, müdafaa ediyor. Elbette hadsiz tahşidata ihtiyacı vardır ki, o hadsiz düşmanlara karşı dayanıp ehl-i imanın imanını muhafazasına Kur'ân nuruyla vesile olsun."

"Hadîs-i şerifte vardır ki: **'Bir adam seninle imana gelmesi, sana sahra dolusu kırmızı koyunlardan daha hayırlıdır.'**; **'Bazen bir saat**

---

**tefekkür, bir sene ibadetten daha hayırlı olur.'** Hattâ Nakşîlerin hafî zikre verdiği büyük ehemmiyet, bu nevi tefekküre yetişmek içindir."(2)

Nefsimizi, bu zamanda ancak tahkiki iman ile terbiye edebiliriz, tahkiki imanı da bu zamanda ancak Risale-i Nurlar ile kazanabiliriz, Risale-i Nurları da ancak çok okumak, çok dinlemek ve çokça mütalaa ve müzakere ile elde edebiliriz.

Eski zamanda nefsin terbiye edilmesi çok uzun ve meşakkatli bir süreç ile mümkünmüş. Yani tarikatın o zor ve uzun riyazeti ve çilesi ile insanlar nefsini ıslah ve terbiye ediyorlarmış. Şimdiki zaman ve zeminde bu riyazet ve çilelerin uygulanması çok zor bir hale geldiği için, Allah, kereminden tahkiki iman ile bu ıslah ve terbiye işlemini hem kısa hem kolay hem de herkesin rahatlıkla yapabileceği bir şekle çevirmiştir.

**Tahkiki imanın bu zamanda vesikası ve temin edicisi ise Risale-i Nurlardır.**

***Dipnotlar:***

(1) bk. [Sözler, Yirmi İkinci Söz, İkinci Makam.](#)

(2) bk. [Emirdağ Lahikası-I, 63. Mektup.](#)